

I

(Kötelezően közzéteendő jogi aktusok)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1107/2006/EK RENDELETE

(2006. július 5.)

a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól

(EGT vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 80. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A légi szolgáltatások egységes piacának valamennyi polgár javát kell szolgálnia. Ezért a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek számára biztosítani kell a légi közlekedéshez való, más polgárok lehetőségeivel összehasonlítható hozzáférést, függetlenül attól, hogy a csökkent mozgásképességet fogyatékoságuk, koruk vagy bármely más tényező okozza. A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyeket a többi polgárhoz hasonlóan megilleti a szabad mozgáshoz, a választás szabadságához és a megkülönböztetésmentes bánásmódhoz való jog. Ez a légi közlekedésre éppúgy érvényes, mint az élet egyéb területeire.
- (2) Ennek megfelelően gondoskodni kell a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek szállításáról, és – a jogszabályban meghatározott, biztonsági indokok kivételével – nem szabad szállításukat megtagadni fogyatékoságuk, illetve mozgásképtelenségük okán. A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű utas helyfoglalásának kiadását megelőzően a légi fuvarozóknak, képviselőiknek és az utazásszervezőknek lehetőségeikhez mérten mindent meg kell tenniük, hogy meggyőződjenek arról, fennáll-e olyan biztonsági ok, amely meggátolná, hogy az érintett utasok számára az adott járaton helyet biztosítsanak.

- (3) Ez a rendelet nem érinti az utasokat megillető egyéb jogokat, amelyeket a közösségi jog, különösen a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelv ⁽³⁾, valamint a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ állapított meg. Amennyiben egyazon esemény bekövetkezte folytán az utas a fenti jogszabályok bármelyike és e rendelet alapján egyaránt jogosulttá válik visszatérítésre vagy átfoglalásra, az érintett személy e jogát csak egyszer gyakorolhatja, saját választása szerint.

- (4) Annak érdekében, hogy biztosítható legyen a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek más polgárok lehetőségeivel összehasonlítható hozzáférése a légi közlekedéshez, a repülőtereken és a repülőgépek fedélzetén a szükséges személyzet és felszerelés biztosítása révén segíteni kell őket sajátos szükségleteik kielégítésében. A társadalmi beilleszkedés elősegítése érdekében ehhez a segítséghez az érintett személyeknek tovább díj megfizetése nélkül kell hozzájutniuk.

- (5) A Szerződés hatálya tartozó tagállami területen található repülőtereken nyújtandó segítségnek többek között lehetővé kell tennie, hogy a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek a repülőtér egy kijelölt érkezési pontjáról eljussanak a repülőgépig, továbbá a repülőgéptől eljussanak a repülőtér egy kijelölt távozási pontjára, beleértve a be- és kiszállást is. Ilyen pontokat kell kialakítani legalább a terminálpépületek főbejáratánál, az utasfelvételi pultoknál, a vasút-, helyiérdekű vasút-, földalatti-, busz- és taxiállomásokon és más kiszállási pontokon, valamint a repülőtéri autóparkolóknál. A segítségnyújtást úgy kell megszervezni, hogy a fennakadások és a késlekedések kizárhatók legyenek, miközben gondoskodni kell a Közösségen belüli, az igénybe vett repülőtértől és légi fuvarozótól függetlenül magas színvonalú, egységes szolgáltatásról és az erőforrások lehető leghatékonyabb kihasználásáról.

⁽¹⁾ HL C 24., 2006.1.31., 12. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2005. december 15-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2006. június 9-i határozata.

⁽³⁾ HL L 158., 1990.6.23., 59. o.

⁽⁴⁾ HL L 46., 2004.2.17., 1. o.

- (6) E célok elérése érdekében a repülőtérén a magas színvonalú segítségnyújtás biztosítása egy központi szerv feladata kell, hogy legyen. Mivel a repülőtér vezetése a repülőtér teljes területén központi szerepet játszik a szolgáltatások biztosításában, ezt az általános feladatot is neki kell ellátnia.
- (7) A repülőtér vezetése maga is biztosíthatja a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket megillető segítségnyújtást. Ennek alternatívájaként, tekintettel egyes utazásszervezők és légi fuvarozók múltban játszott pozitív szerepére, a vezetés harmadik feleket is megbízhat e segítségnyújtás biztosításával, a vonatkozó közösségi jogszabályok alkalmazásának sérelme nélkül, beleértve a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályokat is.
- (8) A segítségnyújtást úgy kell finanszírozni, hogy annak terhe egyenlően oszoljon meg a repülőtérrel használó valamennyi utas között, és elkerülhető legyen a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek szállításában való ellenérdekeltség. A finanszírozás legalkalmasabb módjának az látszik, ha a repülőtérrel használó légi fuvarozók a repülőtérre érkező és az onnan induló utasaik számával arányos mértékű díjat fizetnek.
- (9) Annak érdekében, hogy a légi fuvarozóknak felszámított díjak arányosak legyenek a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyeknek nyújtott segítséggel, és hogy e díjakat ne fordíthassák a repülőtér vezetése által nem e segítségnyújtással összefüggésben végzett egyéb tevékenységek finanszírozására, a díjakat teljesen átlátható módon kell meghatározni és alkalmazni. Ennek megfelelően a közösségi repülőterek földi kiszolgálási piacára való bejutásról szóló, 1996. október 15-i 96/67/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾, és különösen a számvitel elkülönítéséről szóló rendelkezések alkalmazandók minden olyan esetben, amikor e rendelettel ez nem ellentétes.
- (10) A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyeket megillető segítségnyújtás és a személyzeti képzés megszervezése során a repülőterek és a légi fuvarozók figyelembe kell, hogy vegyék az Európai Polgári Repülési Konferencia (ECAC) 30. dokumentuma I. részének 5. szakaszát és az ahhoz kapcsolódó mellékleteket, különösen a csökkent mozgásképességű személyek földi kiszolgálására vonatkozó magatartási kódexet, amelyet e rendelet elfogadása időpontjában az említett dokumentum J. melléklete tartalmaz.
- (11) Az új repülőterek és terminálok tervezésével, illetve a meglévők nagyszabású átalakításával kapcsolatos döntések meghozatala során a repülőtér vezetésének lehetőség szerint figyelembe kell vennie a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek igényeit. Hasonlóképpen, amennyire lehetséges, a légi fuvarozóknak is figyelembe kell venniük az ilyen utasok igényeit az új vagy újonnan átalakítandó repülőgépek tervezésével kapcsolatos döntések meghozatala során.
- (12) Szigorúan be kell tartani a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽²⁾ annak érdekében, hogy biztosított legyen a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek magánéletének tiszteletben tartása, valamint az, hogy a kért információ kizárólag az e rendeletben megállapított segítségnyújtási kötelezettség teljesítésére korlátozódjon, és azt ne használják fel a szolgáltatást kérő utasok ellen.
- (13) A légi járműveken utazóknak nyújtott valamennyi információt olyan alternatív formákban is biztosítani kell, amely a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű utasok számára is érthető, és azokat közölni kell legalább olyan nyelveken, mint a többi utas rendelkezésére bocsátott információt.
- (14) Ha a repülőtéri kezelés vagy repülőgép fedélzetén történő szállítás során kerekesszékek, vagy egyéb, mozgást segítő berendezések vagy segítő eszközök elvesznek vagy megrongálódnak, az utast, akihez ezek az eszközök tartoznak, kártérítésben kell részesíteni, a nemzetközi, közösségi és nemzeti jogi előírásokkal összhangban.
- (15) A tagállamoknak felügyelniük és biztosítaniuk kell e rendelet teljesítését, és ki kell jelölniük egy megfelelő szervet a végrehajtással összefüggő feladatok ellátására. Ez a felügyeleti kötelezettség nem érinti a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű utasok azon jogát, hogy jogorvoslatért a nemzeti jog szerint bírósághoz forduljanak.
- (16) Fontos, hogy az a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy, aki úgy véli, hogy e rendeletet megsértették, felhívhatta a repülőtér vezetése, vagy adott esetben az érintett légi fuvarozó figyelmét az ügyre. Ha panaszára a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy nem talál kielégítő megoldást, akkor lehetőséget kell biztosítani, hogy panaszt tehesen az érintett tagállam által e célra kijelölt szervnél vagy szerveknél.
- (17) Repülőtéri segítségnyújtásra vonatkozó panasszal a repülőtér helye szerinti tagállam által e rendelet végrehajtására kijelölt szervhez vagy szervekhez kell fordulni. Légi fuvarozó által nyújtott segítségnyújtásra vonatkozó panasszal a légi fuvarozó működési engedélyét kiadó tagállam által e rendelet végrehajtására kijelölt szervhez vagy szervekhez kell fordulni.

⁽¹⁾ HL L 272., 1996.10.25., 36. o. Az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o. Az 1882/2003/EK rendelettel módosított irányelv.

- (18) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az e rendelet megszegése esetén alkalmazandó szankciókat, és biztosítaniuk kell a szankciók alkalmazását. A szankcióknak – amelyek magukban foglalhatják az érintett személy számára fizetendő kártérítés elrendelését is – hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.
- (19) Mivel e rendelet céljait – nevezetesen a tagállamok mindegyikében nyújtandó magas színvonalú és egységes védelmet és segítséget, valamint annak biztosítását, hogy az egységes piacon a gazdasági szereplők összehangolt feltételek között működjenek – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az intézkedés terjedelme vagy hatásai miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően e rendelet nem lépi túl az említett célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (20) E rendelet tiszteletben tartja azokat az alapvető jogokat és megfelel azoknak az alapelveknek, amelyeket különösen az Európai Unió alapjogi chartája állapít meg.
- (21) A gibraltári repülőtér használatát érintő fokozottabb együttműködésre vonatkozó szabályokról megállapodás született Londonban 1987. december 2-án a Spanyol Királyság és az Egyesült Királyság között a két ország külügyminiszterei által kiadott közös nyilatkozat formájában. E szabályok gyakorlati alkalmazása azonban még várat magára,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Cél és hatály

- (1) Ez a rendelet szabályokat állapít meg annak érdekében, hogy a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek védettek legyenek a hátrányos megkülönböztetéssel szemben, és biztosított legyen számukra a megfelelő segítségnyújtás.
- (2) E rendelet rendelkezéseit azokra a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyekre kell alkalmazni, akik kereskedelmi légi utasszállítást vesznek igénybe vagy szándékoznak igénybe venni repülőtéri indulás, átszállás vagy érkezés esetén, amennyiben a repülőtér a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található.
- (3) A 3., 4. és 10. cikket akkor is alkalmazni kell, ha az utas harmadik országban található repülőtérrel utazik a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található repülőtérre, amennyiben az üzemeltető légi fuvarozó közösségi légi fuvarozó.

(4) Ez a rendelet nem érinti az utasok azon jogait, amelyeket a 90/314/EGK irányelv, valamint a 261/2004/EK rendelet állapít meg.

(5) Amennyiben e rendelet rendelkezései ellentétesek a 96/67/EK irányelv rendelkezéseivel, e rendeletet kell alkalmazni.

(6) E rendeletnek a gibraltári repülőtérre való alkalmazása nem sértheti a Spanyol Királyság, illetve az Egyesült Királyság jogi álláspontját a repülőtér is magában foglaló terület feletti szuverenitással kapcsolatos jogvitával kapcsolatban.

(7) E rendeletnek a gibraltári repülőtérre való alkalmazását a Spanyol Királyság és az Egyesült Királyság külügyminiszterei által 1987. december 2-án kiadott közös nyilatkozatban foglalt szabályok alkalmazásáig fel kell függeszteni. Spanyolország és az Egyesült Királyság kormánya tájékoztatja a Tanácsot az említett szabályok alkalmazása megkezdésének időpontjáról.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- a) „fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy”: bármely személy, akinek mozgásképessége a közlekedés során bármilyen fizikai (érzék- vagy mozgásszervi, állandó vagy időleges) fogyatékoság, értelmi fogyatékoság vagy sérülés, vagy más fogyatékosághoz vezető ok, illetve kor miatt korlátozott, és akinek helyzete kellő figyelmet igényel, és szükségessé teszi az összes utas rendelkezésére álló szolgáltatás hozzáigazítását az érintett személy egyéni igényeihez;
- b) „légi fuvarozó”: érvényes működési engedéllyel rendelkező légi közlekedési vállalkozás;
- c) „üzemeltető légi fuvarozó”: olyan légi fuvarozó, amely egy utassal vagy az utassal szerződéses jogviszonyban álló más jogi vagy természetes személlyel kötött szerződés szerint repülést végrehajt, vagy végrehajtani szándékozik;
- d) „közösségi légi fuvarozó”: olyan légi fuvarozó, amely a légi fuvarozók engedélyezéséről szóló, 1992. július 23-i 2407/92/EGK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ értelmében valamely tagállam által megadott érvényes működési engedéllyel rendelkezik;
- e) „utazásszervező”: a légi fuvarozó kivételével a 90/314/EGK irányelv 2. cikkének 2. és 3. pontja szerinti szervező vagy közvetítő;
- f) „a repülőtér vezetése” vagy „a vezetés”: az a szerv, amelynek a nemzeti jogszabályok alapján feladata különösen a repülőtéri létesítmények igazgatása és kezelése, és a repülőtérre vagy repülőtérrendszeren belül jelen lévő különféle üzemeltetők tevékenységeinek összehangolása, valamint ellenőrzése;

⁽¹⁾ HL L 240., 1992.8.24., 1. o.

- g) „a repülőtér használója”: minden olyan természetes vagy jogi személy, akinek, illetve amelynek feladata légi közlekedés útján utasok fuvarozása a kérdéses repülőtérre vagy repülőtéréről;
- h) „a repülőtér használóinak bizottsága”: a repülőtér használói vagy az azokat képviselő szervezetek képviselőiből álló bizottság;
- i) „helyfoglalás”: az a tény, hogy az utasnak jegye vagy más olyan igazolása van, amely jelzi, hogy a helyfoglalást a légi fuvarozó vagy az utazásszervező elfogadta, és nyilvántartásba vette;
- j) „repülőtér”: bármely földterület, amelyet kimondottan repülőgépek leszállására, felszállására, és repülőgépekkel végzett manőverezésre alakítottak ki, beleértve az olyan kapcsolódó létesítményeket, amelyekre e műveletek végzéséhez a repülőgépek forgalma és kiszolgálása során szükség lehet, beleértve a kereskedelmi légi közlekedés kiszolgálásához szükséges létesítményeket;
- k) „repülőtéri autóparkoló”: a repülőteret használó utasok közvetlen használatára kialakított, a repülőtér körzetében lévő, vagy a repülőtér vezetésének közvetlen ellenőrzése alá tartozó autóparkoló;
- l) „kereskedelmi célú légi utasszállítás”: a légi fuvarozó által önállóan vagy csomag részeként, ellenérték fejében, a nyilvánosság számára ajánlott menetrend szerinti vagy nem menetrend szerinti légi utasszállításra irányuló szolgáztatás.

3. cikk

A szállítás megtagadásának tilalma

A légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező fogyatékos-ság vagy csökkent mozgásképesség okán nem tagadhatja meg:

- a) helyfoglalás kiadását olyan repülőjáratra, amely az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtérrel indul vagy oda érkezik;
- b) fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy beszállítását ilyen repülőtérre, amennyiben az érintett személy érvényes jeggyel és helyfoglalással rendelkezik.

4. cikk

Eltérések, különös feltételek és tájékoztatás

(1) A 3. cikk rendelkezéseitől eltérve a légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező az alábbi esetekben megtagadhatja fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy számára helyfoglalás kiadását vagy e személy beszállítását a fogyatékos-ság vagy csökkent mozgásképesség indokával:

- a) amennyiben ez nemzetközi, közösségi vagy nemzeti jog által vagy az érintett légi fuvarozó légi fuvarozási engedélyét kiállító hatóság által előírt biztonsági követelmények teljesítése érdekében szükséges;

- b) ha a repülőgép vagy ajtóinak mérete következtében a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy beszállítása vagy szállítása fizikailag lehetetlen.

Amennyiben a helyfoglalás elutasításának alapja az első albekezdés a) vagy b) pontja szerinti indok, a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező a lehetséges mértékben mindent meg kell, hogy tegyen azért, hogy az érintett személy számára elfogadható alternatív lehetőséget ajánljon fel.

Az olyan fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy számára, akinek beszállítását fogyatékos-sága vagy csökkent mozgásképessége miatt tagadták meg – valamint e személy e cikk (2) bekezdése szerinti kísérője számára –, a 261/2004/EK rendelet 8. cikke értelmében a jegy árának visszatérítését vagy átfoglalást kell felajánlani. A visszaszállítás vagy átfoglalás közötti választás joga valamennyi biztonsági követelmény teljesülésétől függően gyakorolható.

(2) Az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában foglaltakkal azonos feltételek mellett a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező előírhatja, hogy a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyt az utazás során másik személy kísérje, aki képes a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyt igényei szerint segíteni.

(3) A légi fuvarozó vagy képviselője köteles – érthető formában és legalább azokon a nyelveken, amelyeken a többi utassal közölték az információt – közzétenni a fogyatékkal élő személyek és a csökkent mozgásképességű személyek fuvarozása során alkalmazott biztonsági szabályokat, valamint a fuvarozásukra vagy mozgást segítő berendezéseik fuvarozására vonatkozó, a repülőgép mérete miatt szükséges korlátozásokat. Az utazásszervező ezeket a biztonsági szabályokat és korlátozásokat köteles rendelkezésre bocsátani mindazon repülőjáratok vonatkozásában, amelyek az általa szervezett, értékesített vagy értékesítésre felkínált szervezett utazási formákban szerepelnek.

(4) Ha a légi fuvarozó, a képviselője vagy az utazásszervező el az (1) vagy (2) bekezdésben foglalt lehetőséggel, akkor a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt haladéktalanul tájékoztatnia kell ennek indokáról. Kérésre a légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező a kérést követő öt munkanapon belül köteles a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt írásban tájékoztatni ezen indokokról.

5. cikk

Az érkezési és távozási pontok kijelölése

(1) A repülőtér használóival – ha létezik, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül –, valamint a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket képviselő érintett szervezetekkel együttműködve a repülőtér vezetése a helyi adottságok figyelembevételével a repülőtér területén belül vagy a repülőtér vezetésének közvetlen ellenőrzése alatt álló helyen, mind a terminálparkolatok, mind azon kívül

kijelöli azokat az érkezési és távozási pontokat, amelyeken a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek nehézség nélkül bejelenthetik érkezésüket a repülőtérre, és kérhetik a segítségnyújtást.

(2) Az (1) bekezdésben említett érkezési és távozási pontokat megfelelő jelzéssel kell ellátni, és azoknak – érthető formában – alapvető információval kell szolgálniuk a repülőtérrel.

6. cikk

Az információk továbbítása

(1) A légi fuvarozók, képviselőik és az utazásszervezők kötelesek minden szükséges intézkedést megtenni annak érdekében, hogy a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található valamennyi értékesítési pontjukon – beleértve a telefonos és internetes értékesítést is – fogadják a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek segítségnyújtási igényeire vonatkozó bejelentéseket.

(2) Ha a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező segítségnyújtási igényre vonatkozó bejelentést kap a repülőjárat közzétett indulási időpontja előtt 48 órán belül, a vonatkozó információt a járat közzétett indulási időpontja előtt legalább 36 órával továbbítja a következőknek:

- a) az indulási, érkezési és átszállási repülőterek vezetésének; valamint
- b) az üzemeltető légi fuvarozó részére, ha a helyfoglalás nem az adott légi fuvarozónál történt, kivéve, ha az üzemeltető légi fuvarozó adatai nem ismertek a bejelentés időpontjában, amely esetben az információt az első lehetséges alkalommal továbbítani kell.

(3) A (2) bekezdésen kívüli egyéb esetekben a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező a lehető leghamarabb továbbítja az információkat.

(4) A repülőjárat indulását követően az üzemeltető légi fuvarozó a lehető leghamarabb tájékoztatja a rendeltetési repülőtér vezetését az adott járaton utazó, I. mellékletben meghatározott segítségre igényt tartó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek számáról és a kért segítség jellegéről, amennyiben a rendeltetési repülőtér a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található.

7. cikk

Repülőtéri segítségnyújtáshoz való jog

(1) Amikor a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy légi úton való utazás céljából megérkezik a repülőtérre, a repülőtér vezetése köteles gondoskodni az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás biztosításáról oly módon, hogy az érintett személy felszállhasson arra a repülőjáratra, amelyre helyfoglalással rendelkezik, amennyiben az érintett személy bejelentette segítségnyújtással kapcsolatos egyéni igényeit az érintett légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező részére legalább a repülőjárat közzétett indulási időpontja előtt

48 órával. Amennyiben az oda- és visszaútra vonatkozó szerződést ugyanazon légi fuvarozónál kötötték, a bejelentés kiterjed a visszautazáshoz igénybe vett járatra is.

(2) Amikor elismert vezetőkutya használatára van szükség, a kutyanak is helyet kell biztosítani, amennyiben erről értesítették a légi fuvarozót, annak képviselőjét vagy az utazásszervezőt a vezetőkutya repülőgépeken történő szállítására alkalmazandó nemzeti előírásoknak megfelelően, ha ilyen előírások léteznek.

(3) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés hiányában a repülőtér vezetése köteles minden ésszerűen elvárható lépést megtenni annak érdekében, hogy az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtást oly módon biztosítsa, hogy az érintett személy felszállhasson arra a repülőjáratra, amelyre helyfoglalással rendelkezik.

(4) Az (1) bekezdés rendelkezéseit abban az esetben kell alkalmazni, ha:

- a) az érintett személy bejelentkezik utasfelvételtre:
 - i. a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező által előre és írásban (akár elektronikus úton) megjelölt időpontban; vagy
 - ii. megjelölt időpont hiányában legalább egy órával a közzétett indulási időpont előtt;
- vagy
- b) az érintett személy megérkezik az 5. cikkel összhangban kijelölt pontra a repülőtér határán belül:
 - i. a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező által előre és írásban (akár elektronikus úton) megjelölt időpontban; vagy
 - ii. megjelölt időpont hiányában legalább két órával a közzétett indulási időpont előtt.

(5) Ha a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy átszáll egy olyan repülőtérre, amelyre e rendelet vonatkozik, vagy a légi fuvarozó vagy az utazásszervező másik repülőjáratra irányítja át arról a repülőjáratról, amelyre helyfoglalással rendelkezik, a repülőtér vezetése felelős azért, hogy az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtást oly módon biztosítsa, hogy az érintett személy felszállhasson arra a repülőjáratra, amelyre helyfoglalással rendelkezik.

(6) A fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személynek az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtérre légi úton történő érkezésekor a repülőtér vezetése felelős az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás biztosításáért oly módon, hogy az érintett személy eljuthasson az 5. cikkben meghatározott repülőtéri távozási pontra.

(7) A segítségnyújtásnak a lehető legteljesebb mértékben meg kell felelnie az utas egyéni igényeinek.

8. cikk

A repülőtéri segítségnyújtásért való felelősség

(1) A repülőtér vezetése felelős az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás biztosításáért, anélkül hogy további díjat számolna fel a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára.

(2) A vezetés maga is biztosíthat ilyen segítségnyújtást. Ehelyett lehetősége van arra is, hogy – a hatáskörén belül és minden esetben a 9. cikk (1) bekezdésében említett minőségi követelményekkel összhangban – egy vagy több másik féllel szerződjön a segítségnyújtás biztosítása érdekében. A repülőtér használóival együttműködve, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül – amennyiben ilyen bizottság létezik –, a vezetés saját kezdeményezésére vagy kérelem alapján – így például valamely légi fuvarozó kérelme alapján – köthet ilyen szerződést, figyelembe véve az érintett repülőtéren meglévő szolgáltatásokat. Az ilyen irányú kérelem elutasítását a vezetésnek írásban indokolnia kell.

(3) A repülőtér vezetése e segítségnyújtás finanszírozására megkülönböztetésmentesen külön díjat róhat ki a repülőtér használóira.

(4) E külön díjnak ésszerűnek, költségalapúnak és átláthatónak kell lennie, és mértékét a repülőtér vezetése a repülőtér használóival együttműködve, a repülőtér használóinak bizottságán – ha ilyen létezik – vagy bármilyen más megfelelő szervezeten keresztül alapítja meg. A díjat a repülőtér használói között a repülőtérre és a repülőtérrel szállított teljes utasszám alapján kell felosztani.

(5) A repülőtér vezetése – a jelenlegi kereskedelmi gyakorlattal összhangban – elkülöníti a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyeknek biztosított segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységeinek számvitelét egyéb tevékenységeinek számvitelétől.

(6) A repülőtér vezetése a repülőtér használóinak bizottságán – ha ilyen létezik –, illetve egyéb megfelelő szervezeten keresztül, a repülőtér használói, valamint a 14. cikkben említett végrehajtási szerv vagy szervek rendelkezésére bocsátja azon beszedett díjak és a felmerült kiadások könyvvizsgált éves kimutatását, amelyek a csökkent mozgásképességű, illetve fogyatékkal élő személyeknek biztosított segítségnyújtáshoz kapcsolódnak.

9. cikk

A segítségnyújtással kapcsolatos minőségi követelmények

(1) Azon repülőterek kivételével, amelyek éves kereskedelmi utasforgalma 150 000 főnél kevesebb, a repülőtér vezetése a repülőtér használóival – ha létezik, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül –, valamint a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű utasokat képviselő szervezetekkel együttműködve meghatározza az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás minőségi követelményeit, és a biztosításukhoz szükséges erőforrásokat.

(2) A követelmények meghatározása során teljes mértékben figyelembe kell venni a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek közlekedésének elősegítésére vonatkozó, nemzetközileg elismert politikákat és magatartási

kódexeket, különösen az ECAC csökkent mozgásképességű személyek földi kiszolgálására vonatkozó magatartási kódexét.

(3) A repülőtér vezetése köteles közzétenni az általa meghatározott minőségi követelményeket.

(4) A légi fuvarozó és a repülőtér vezetése megállapodhat, hogy a légi fuvarozó által a repülőtérre és a repülőtérrel szállított utasok számára a repülőtér vezetése az (1) bekezdésben meghatározott követelményekben előírtnál magasabb színvonalú segítségnyújtást biztosít, vagy az I. mellékletben említett szolgáltatásokon túl többszolgáltatásokat is nyújt.

(5) Ezek finanszírozására a repülőtér vezetése a 8. cikk (3) bekezdésében említett díjon felül további díjat róhat ki a légi fuvarozóra, amelynek költségalapúnak és átláthatónak kell lennie, és mértékét az érintett légi fuvarozóval lefolytatott konzultációt követően kell meghatározni.

10. cikk

A légi fuvarozók által biztosítandó segítségnyújtás

A légi fuvarozó az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtérrel induló, oda érkező vagy ott átszálló fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy számára köteles minden további díj nélkül biztosítani a II. mellékletben meghatározott segítségnyújtást, amennyiben az érintett személy megfelel a 7. cikk (1), (2) és (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek.

11. cikk

Képzés

A légi fuvarozók és a repülőtér vezetése:

- biztosítja, hogy fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeknek közvetlen segítséget nyújtó személyzet valamennyi tagja, beleértve az esetleges alvállalkozók által alkalmazottakat is, rendelkezzen ismeretekkel arra vonatkozóan, hogy hogyan elégíthetők ki a különböző fogyatékkal vagy mozgáskorlátozottsággal élő személyek igényei;
- képzést biztosít a fogyatékkal élők egyenjogúságáról, és a fogyatékkal kapcsolatos tudatosság növeléséről a repülőtéren dolgozó személyzetük minden olyan tagja számára, aki közvetlenül kapcsolatba kerül az utazóközönséggel;
- biztosítja, hogy a felvételt követően minden új alkalmazott részesüljön fogyatékkal kapcsolatos képzésben, valamint hogy adott esetben a személyzet tagjai ismeretfrissítő képzéseken vegyenek részt.

12. cikk

Elveszett vagy megrongálódott kerekesszékekért, valamint egyéb, mozgást segítő berendezésért és segítő eszközökért nyújtott kártérítés

Ha a repülőtéri kezelés vagy repülőgép fedélzetén történő szállítás során kerekesszékek, egyéb, mozgást segítő berendezé-

sek vagy segítő eszközök elvesznek vagy megrongálódnak, az utast, akihez ezek az eszközök tartoznak, kártérítésben kell részesíteni, összhangban a nemzetközi, közösségi és nemzeti jogi előírásokkal.

13. cikk

A kötelezettség alóli mentesülés tilalma

A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyekkel szemben e rendelet szerint fennálló kötelezettségek nem korlátozhatók, és azok alól nem lehet mentesülni.

14. cikk

A végrehajtó szerv és feladatai

(1) Minden tagállam kijelöl egy vagy több szervet, amely a területén található repülőterekről induló és oda érkező légi járatok tekintetében felel e rendelet végrehajtásáért. Ez a szerv, illetve szervek szükség szerint meghozza azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogainak tiszteletben tartását, ideértve a 9. cikk (1) bekezdésében említett minőségi követelményeknek való megfelelést is. A tagállamok a kijelölt szervről, illetve szervekről tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A tagállamok adott esetben előírhatják, hogy az (1) bekezdés szerint kijelölt végrehajtó szerv vagy szervek a 8. cikk megfelelő végrehajtásának biztosításáért is feleljenek, beleértve a díjakra vonatkozó rendelkezéseket is, a tisztességtelen verseny elkerülése céljából. E célból egy külön szervet is kijelölhetnek.

15. cikk

Panasztételi eljárás

(1) Az a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy, aki úgy véli, hogy e rendeletet megsértették, felhívhatja a repülőtér vezetése, vagy adott esetben az érintett légi fuvarozó figyelmét az ügyre.

(2) Amennyiben a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy igényeit ezen az úton nem elégítik ki, e rendelet vélt megsértésével kapcsolatban panasz nyújtható be a 14. cikk (1) bekezdése szerint kijelölt szervnek vagy szerveknek, illetőleg

a tagállam által esetleg kijelölt más, erre hatáskörrel rendelkező szervnek.

(3) Ha valamely tagállamban egy szervhez olyan ügygel kapcsolatban érkezik panasz, amely egy másik tagállam kijelölt szervének hatáskörébe tartozik, akkor az átvevő szervnek továbbítania kell a panaszt e másik tagállam szervének.

(4) A tagállamok intézkedéseket tesznek a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek tájékoztatására az őket e rendelet alapján megillető jogokról és a kijelölt szervhez vagy szervekhez benyújtható panasz lehetőségéről.

16. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést megtesznek azok végrehajtása érdekében. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok értesítik a Bizottságot e rendelkezésekről, és haladéktalanul közlik a Bizottsággal az e rendelkezéseket érintő minden későbbi módosítást is.

17. cikk

Jelentés

A Bizottság 2010. január 1-jéig jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet végrehajtásáról és hatásáról. A jelentést szükség szerint a rendelet előírásainak részletesebb végrehajtására vagy a rendelet felülvizsgálatára irányuló jogalkotási javaslatok kell, hogy kísérjék.

18. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2008. július 26-tól kell alkalmazni, kivéve a 3. és a 4. cikket, amelyek 2007. július 26-tól alkalmazandók.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2006. július 5-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök
J. BORRELL FONTELLES

a Tanács részéről
az elnök
P. LEHTOMÄKI

I. MELLÉKLET

A repülőterek vezetésének felelősségi körébe tartozó segítségnyújtás

A szükséges segítségnyújtás és intézkedések annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek:

- az 5. cikkben meghatározott módon a terminálépületeken belül és kívül kijelölt pontokon bejelenthessék a repülőterre való megérkezésük tényét és kérhessék a segítségnyújtást,
- a kijelölt pontokról eljuthassanak az utasfelvételi pulthoz,
- utasfelvételen részesülhessenek és feladhassák poggyászukat,
- az utasfelvételi pulttól a bevándorlási, vámvizsgálati és biztonsági eljárásokon keresztül eljuthassanak a repülőgépig,
- szükség szerint felvonók, kerekesszékek vagy más segítségnyújtás igénybevételével beszállhassanak a repülőgépbe,
- a repülőgép ajtajától eljuthassanak ülésükig,
- a repülőgépen elhelyezhessék, majd újra magukhoz vehessék poggyászukat,
- ülésüktől eljuthassanak a repülőgép ajtajáig,
- szükség szerint felvonók, kerekesszékek vagy más segítségnyújtás igénybevételével elhagyhassák a repülőgépet,
- a repülőgéptől a bevándorlási és a vámvizsgálati eljárásokon keresztül eljuthassanak a poggyászfelvételi teremig és felvehessék poggyászukat,
- a poggyászfelvételi teremtől eljuthassanak egy kijelölt pontig,
- átszállás esetén légi és földi, valamint a terminálon és a terminálok között nyújtott segítség igénybevételével elérhessék csatlakozó járatukat,
- szükség esetén eljuthassanak a mosdóhelyiségekhez.

Amennyiben a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt kísérő személy segíti, e személy számára kérésre lehetővé kell tenni, hogy a repülőtéren, illetve a be- és kiszállásnál biztosíthassa a szükséges segítséget.

Valamennyi szükséges, mozgást segítő berendezés földi kezelése, beleértve az olyan berendezéseket is, mint például az elektromos kerekesszékek (48 órás előzetes értesítés esetén, a repülőgép fedélzetén rendelkezésre álló hely függvényében esetleg korlátozott terjedelemben és a veszélyes árukra vonatkozó hatályos jogszabályok szerint).

A károsodott vagy elvesztett mozgást segítő berendezés ideiglenes helyettesítése, bár nem feltétlenül az eredetivel azonos berendezéssel.

Szükség szerint az elismert vezetőkettyák földi kezelése.

A repülőjáratok igénybevételéhez szükséges információk közlése érthető formában.

II. MELLÉKLET

A légi fuvarozók által biztosítandó segítségnyújtás

Az elismert vezetőkutya szállítása az utastérben, a nemzeti jog szabta keretek között.

Fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyként az orvosi segédeszközök mellett legfeljebb két darab mozgást segítő berendezés szállítása, amely lehet elektromos kerekes szék is (48 órás előzetes értesítés esetén, a repülőgép fedélzetén rendelkezésre álló hely függvényében esetleg korlátozott terjedelemben, és a veszélyes árukra vonatkozó hatályos jogszabályok szerint).

A repülőjára vonatkozó lényeges információk közlése érthető formában.

Kérésre és a biztonsági követelmények szabta keretek között, valamint a rendelkezésre álló helyek függvényében minden ésszerű intézkedés megtétele a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek igényeinek figyelembevételére az ülés helyek kiosztása során.

Szükség esetén segítségnyújtás a mosdóhelyiségekhez való eljutáshoz.

Ha a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt kísérő személy segíti, a légi fuvarozónak minden ésszerű lépést meg kell tennie azért, hogy e személy a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy mellett foglalhasson helyet.
